

CHRONOLOGIE

HISTORISCHE CONTEXT

HISTORISCHE CONTEXT (VWO) 'CHINA, 1842-2001'

Het maken van een eenvoudige tijdbalk kan leerlingen vaak helpen bij het begrijpen van de geschiedenis, maar wordt door veel leerlingen niet enthousiast ontvangen. Natuurlijk moeten leerlingen de belangrijkste jaartallen kennen, maar dat is vaak niet het doel. Leerlingen moeten bijvoorbeeld veranderingen zien, continuïteiten herkennen, door historische analogieën het heden kunnen verklaren of in ieder geval oorzaken en gevolgen zien. In de werkvorm 'Chronologie' gaan leerlingen met al deze zaken aan het werk en komt de eenvoudige tijdbalk tot leven.

De 'Chronologie' laat leerlingen:

- leren argumenteren en redeneren
- leren de dimensie tijd ervaren
- het nut van feitelijke kennis ervaren
- historisch denken

Onderwerp	De historische context 'China, 1842-2001'
Activiteit	Leerlingen doorlopen verschillende rondes waarin ze uiteenlopende activiteiten moeten verrichten
Tijdsduur	De werkvorm duurt 50 minuten, inclusief nabespreken
Beginsituatie	Niveau: bovenbouw vwo
Instrueren	In de klas is de gehele historische context behandeld en deze werkvorm biedt kansen om de stof op een activerende manier te herhalen. Wat: de Chinese geschiedenis van 1842 tot 2001 nogmaals behandelen Hoe: in tweetallen doorloop je verschillende rondes waarin je ontwikkelingen, afbeeldingen en bronnen op de juiste plek moet leggen Waarom: om nogmaals de belangrijkste gebeurtenissen en personen in een bredere context te plaatsen
Uitvoeren	Leerlingen doen de activiteiten in tweetallen. De leerlingen krijgen een opdrachtenblad en een uitwerkblad (print deze op A3-formaat).
Nabespreken	Wat: wat heb je geleerd? Welke ontwikkelingen zie je? Hoe: hoe hebben jullie het gedaan? Wat deden jullie waardoor het goed ging? Waarom: zo herhaal je nogmaals de geschiedenis van China. Advies is om iedere ronde 10 minuten te laten duren en deze dan vervolgens gezamenlijk na te bespreken (dit om te voorkomen dat leerlingen gedurende het proces niet te herstellen fouten maken).

Literatuurverwijzingen:

- Havekes, H. (red.), *Geschiedenis doordacht: Actief Historisch Denken 2* (Boxmeer, 2005).
- Fisher, P. (red.), *Thinking Through History* (Londen, 2000).
- Vries, J. de (red.), *Actief Historisch Denken: Opdrachten voor activerend geschiedenisonderwijs* (Boxmeer, 2004).

Deze werkvorm is volledig tot stand gekomen om geschiedenisdocenten te inspireren activerende didactiek toe te passen in hun lessen. Mocht u van mening zijn dat in deze specifieke werkvorm content gebruikt is waarover u copyright beschikt, kunt u zich wenden tot de beheerder van de website.

CHRONOLOGIE

HISTORISCHE CONTEXT

HISTORISCHE CONTEXT (VWO) 'CHINA, 1842-2001'

Het land China is voor een lange periode in haar verleden slachtoffer geweest van, voornamelijk, westerse invallen en overheersing. Doordat verschillende bewegingen in het land in de twintigste eeuw samenwerkten, kon het land zich verlossen van die buitenlandse inmenging. Met een oorlog met Japan als gedeeltelijke oorzaak, slaagde Mao Zedong er in 1949 in de macht te grijpen. China is vanaf dat moment een communistisch land. In deze werkvorm gaan we nog eens een blik werpen op deze roemruchtige Chinese geschiedenis.

Ronde 1

China heeft sinds de negentiende eeuw verschillende staatsvormen gekend. Plaats onderstaande begrippen op de juiste plaats in de tijdbalk:

- Volksrepubliek China
- Keizerrijk met Qing-dynastie
- Republiek China

Ronde 2

De Chinese geschiedenis kent verschillende noemenswaardige gebeurtenissen. Plaats de gebeurtenissen op de juiste plek in de tijdbalk.

1. De Culturele Revolutie was een nieuwe poging om samenleving en economie ingrijpend te hervormen. De partij werd gezuiverd en rond de persoon van Mao werd een cultus gecreëerd.
2. De invloed en bemoeienis van de buitenlandse mogendheden bleef groot. Uit protest daartegen en tegen het uitblijven van veranderingen ontstond de 4 Mei-beweging. Deze beweging kreeg een politieke vertaling in de Chinese Communistische Partij.
3. De nationalist en communisten werkten samen om de buitenlandse invloeden uit het land te drijven en de *warlords* te verslaan. Dit wordt ook wel de Noordelijke Veldtocht genoemd.
4. In regeringskringen zagen sommige Chinezen in dat China alleen gered kon worden als men de westerse techniek en industriële ontwikkeling zou overnemen. Tegelijkertijd wilden deze hervormers het confucianisme tot nieuwe bloei brengen. Zo begon de Zelfversterkingsbeweging.
5. Boksers, voornamelijk landloze jonge boeren, keerden zich tegen de buitenlandse aanwezigheid en tegen de Chinese regering die ze daarvan de schuld gaven. In dit jaar begon de Bokseropstand.
6. De Grote Sprong Voorwaarts was een grote mislukking met een hongersnood als gevolg. De communistische partij besloot hierop een pragmatisch economisch beleid uit te voeren.
7. Betere verstandhouding tussen het westen en China leidde tot de teruggave van Hongkong. Tot die tijd was deze stad Brits.
8. Voorstanders van politieke hervormingen en democratisering werd het zwijgen opgelegd, zoals onder andere de studentendemonstraties op het Plein van de Hemelse Vrede in dit jaar lieten zien.
9. Japan bezette in dit jaar de provincie Mantsjoerije en vestigde daar een fascistisch geïnspireerd en wreed regime.

10. Het keizerlijk bestuur verloor steeds meer de steun van haar bevolking en het landsbestuur functioneerde niet langer. In die omstandigheden vond er een revolutie plaats die een einde maakte aan het keizerrijk en het begin betekende van de Republiek. Deze nieuwe staat was gebaseerd op drie principes: nationalisme, democratie en socialisme.
11. In dit jaar begint de Taiping-opstand die voortkwam uit de grote ontevredenheid over de situatie in China. De aanhangers wilden een einde maken aan het Qing-bewind en aan de macht van het westen over China.
12. Na de capitulatie van Japan brak er tussen de communisten en nationalisten een burgeroorlog uit. De communistische partij kreeg steeds meer aanhang, waarop zij in dit jaar de macht grepen. Hierop vertrokken de nationalisten naar Taiwan en werden daar gesteund door de Verenigde Staten.
13. Niet alleen zag Engeland zich genoodzaakt de Chinese bevolking te willen beschaven ook handelde ze met het land in onder andere opium. Als gevolg hiervan, begon in dit jaar de Eerste Opiumoorlog die afliep in een nederlaag voor China. Hierna moesten er immers ongelijke verdragen worden gesloten.
14. Met een bloedige staatsgreep werden de leiders van de Communistische Partij en duizenden andere communisten gedood. De nationalisten hadden nu de macht gegrepen.
15. Met de Grote Sprong Voorwaarts probeerde de Volksrepubliek op eigen kracht in korte tijd een industriële wereldmacht te worden.
16. De nieuwe partijleider Deng Xiaoping zette een koerswijziging in gang onder de naam Vier Modernisering: modernisering van de landbouw, van wetenschap en technologie, de industrie en de defensie. Het gevolg was dat de bevolking steeds beter was opgeleid en in contact kwam met westerse politieke ideeën.

Ronde 3

In de historische context 'China, 1842-2001' zijn verschillende kenmerkende aspecten opgenomen. Deze zijn te vinden in de tijd balk. Bestudeer nu nogmaals de gebeurtenissen uit ronde 2. Bij ieder kenmerkend aspect hoort een gebeurtenis. Plaats het nummer van de gebeurtenis achter het juiste kenmerkend aspect. Let op: sommige gebeurtenissen blijven over, andere gebeurtenissen kunnen bij meerdere kenmerkende aspecten worden geplaatst. In ieder geval moet er achter ieder kenmerkend aspect een gebeurtenis worden geplaatst.

Ronde 4

In de historische context komen verschillende personen naar voren die noemenswaardig zijn. Lees onderstaande beschrijvingen en plaats het nummer bij het juiste portret in de tijd balk.

17. Deze vrouw wist met hulp van conservatieve hovelingen, intriges en moord tot haar dood het beleid van de Chinese regering te bepalen.
18. Hij werd eind 19de eeuw de belangrijkste revolutionaire leider en was in die hoedanigheid ook een belangrijke speler in de revolutie van 1911.
19. Ontwerper van de officiële leer van het keizerrijk. Dit was een aanvulling op het bestaande geloof in een hemelse en aardse orde. De belangrijkste kenmerken gaan over betrekkingen tussen mensen, tussen hoger en lager geplaatsten.
20. Na de dood van Mao Zedong werd hij de belangrijkste leider van China. Hij voerde het 'socialisme met kapitalistische trekjes' in.

21. Hij was een belangrijke leider van de Kwomintang (KWT), de nationalistische partij van China. In 1928 brak hij met de communisten en veroverde hij een groot deel van China. Na de Japanse inval werd hij tot samenwerking met de CCP gedwongen.
22. Hij was voorstander van het agrarische communisme: revolutie vanuit het platteland. Zijn koers won in de jaren 1930. Hierop werd hij leider van de CCP, won een burgeroorlog en stichtte de Chinese Volksrepubliek.

Ronde 5

Propaganda speelt een belangrijke rol in de huidige Chinese samenleving en dat was vroeger niet anders. Bestudeer onderstaande prenten. Al deze prenten verbeelden een gebeurtenis uit ronde 2. Plaats de nummers van onderstaande propagandaprenten bij de juiste gebeurtenissen.

23

24

25

26

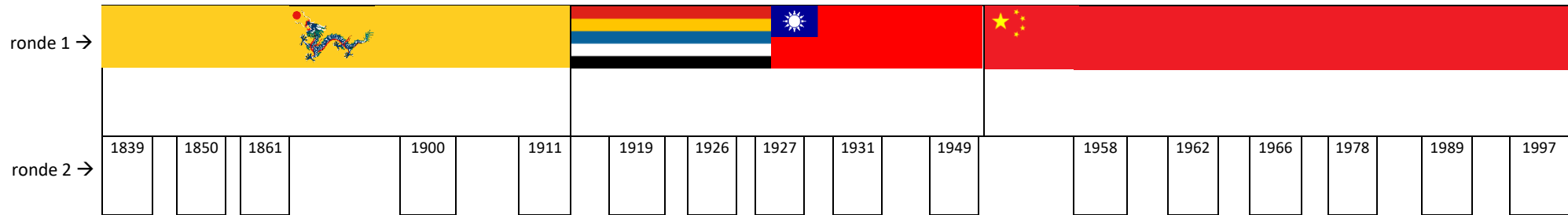

27

CHRONOLOGIE

HISTORISCHE CONTEXT

HISTORISCHE CONTEXT (VWO) 'CHINA, 1842-2001'

ronde 3 →

kenmerkend aspect	gebeurtenis
De moderne vorm van imperialisme die verband hield met de industrialisatie	
De opkomst van emancipatiebewegingen	
De opkomst van politiek-maatschappelijke stromingen: nationalisme	
Vormen van verzet tegen het West-Europese imperialisme	
Het in praktijk brengen van de totalitaire ideologieën: communisme en fascisme/nationaalsocialisme	
De industriële revolutie die de basis legde voor een industriële samenleving	
De verdeling van de wereld in twee ideologische blokken in de greep van een wapenwedloop en de daaruit voortvloeiende dreiging van een atoomoorlog	
De rol van moderne propaganda- en communicatiemiddelen en vormen van massaorganisatie	
De toenemende westerse welvaart die vanaf de jaren 1960 aanleiding gaf tot ingrijpende sociaal-culturele veranderingsprocessen	
De dekolonisatie die een eind maakte aan de westerse hegemonie in de wereld	

Confucius (551-479 v. Chr.)

Chiang Kaishek (1887-1975)

Mao Zedong (1893-1976)

← ronde 4

Cixi (1835-1908)

Sun Yat Sen (1866-1925)

Deng Xiaoping (1904-1997)